

Pastoraal beleidsplan 2019– 2022 St. Ursula en O.L. Vrouw van Sion

De vrucht van de Geest is liefde, vreugde, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, zachtheid, ingetogenheid. (Galaten 5, 22)

1. Inleiding

De afgelopen jaren zijn de parochies van de Sint Ursula (SU) en de Onze Lieve Vrouw van Sion (OLVS) door grote veranderingen heengegaan. Deze werden vooral veroorzaakt door het respectievelijk vertrek van de Franciscanen in 2016 (waardoor wij ook afscheid van pastoor Bolmer hebben genomen) en de Jezuïeten in 2017. Aan hun bijna vanzelfsprekende aanwezigheid in onze contreien is een einde gekomen en dat heeft een voelbare leemte achtergelaten. Daarnaast hebben we in april 2018 afscheid genomen van pastoraal werker Paul Mantelaers die met pensioen is gegaan en op basis van het personeelsscenario van het bisdom Rotterdam niet vervangen kon worden. Het huidige team van vier personen (3.7 fte) probeert met de beschikbare mensen en middelen zo goed mogelijk de pastorale voorzieningen gaande te houden. De inzet van vele vrijwilligers in besturen, pastoraatsgroepen, werkgroepen, koren tot en met de bezorgers van onze beide parochiebladen is daarbij onontbeerlijk en we zijn iedereen dankbaar die zich inzet voor de zeven geloofsgemeenschappen die ons territorium kent.

We hebben in het pastorale team (PT) nagedacht over de contouren van een nieuw pastoraal beleidsplan. Die oefening riep onmiddellijk de vraag op naar de resultaten van het vorige beleidsplan. Het is zoals zo veel in ons leven een gemengd pakket gebleken. Sommige voornemens zijn gerealiseerd, maar andere zijn niet of nauwelijks van de grond gekomen. Daar komt bij dat niet alle nieuwe initiatieven vanuit een vooropgezet plan tot stand zijn komen. Soms ontstaat iets uit een verlangen van een of twee parochianen die gesteund door een pastorale beroepskracht en het bestuur iets nieuws starten. Telkenmale blijkt dat wanneer parochianen ergens warm voor lopen, enkele anderen enthousiast maken en goed afstemmen met het PT, wij tot mooie dingen in staat zijn. Het zijn tekenen van de werking van de Heilige Geest die ons soms ergens brengt, waar we dat niet verwacht hadden. Ook in de toekomst willen we die kracht niet wegedeneren en open blijven staan voor de nieuwe wegen die de Heilige Geest ons influistert. Desalniettemin blijft het goed om plannen te maken en elkaar zo veel mogelijk aan de uitvoering daarvan te houden.

2. Reikwijdte en indeling van het pastoraal beleidsplan 2019 – 2022

Dit beleidsplan kent een beperkte opzet. De reikwijdte is op een bepaalde wijze ingeperkt en probeert niet de hele werkelijkheid van de beide parochies te beschrijven. We blijven op de locaties liturgie vieren, we dopen kinderen en bereiden hen voor op de Heilige Communie en het Heilig Vormsel. Overal zal het sacrament van het huwelijk worden toegediend en willen we onze zieken en ouderen blijven bezoeken. Het sacrament van boete en verzoening zal structureel aangeboden blijven. We blijven zieken zalven en zullen uitvaarten verzorgen en schuwen niet (zo vaak als dat strikt nodig is) te vergaderen op lokaal en bovenlokaal niveau. We zoeken de oecumene en als er zich kansen voordoen om de interreligieuze dialoog te zoeken zullen we daar gehoor aan geven. We

zoeken elkaar binnen de zeven gemeenschappen op en sluiten ons niet af van de maatschappelijke werkelijkheid om ons heen. We blijven leren, zowel met het oog op onze kinderen als met oog op het welzijn van de geestelijke gezondheid van volwassen parochianen. Kortom we doen veel, proberen dat ook in de nabije toekomst te borgen, hoewel u dat niet terug vindt in dit beleidsplan. Hier willen we beschrijven wat vanuit ons perspectief op de diverse terreinen nuttig en nodig is. Initiatieven die willen innoveren, en die alleen in een goed samenspel tussen het PT, bestuur en vrijwilligers tot stand kunnen komen.

Dit betekent voor de indeling van dit beleidsplan dat u respectievelijk op de terreinen, vieren, leren, dienen en jongerenpastoraat een aantal plannen aan treft die we in de komende jaren willen realiseren.

Deze hoofdstukken zullen worden voorafgegaan door een aantal voorstellen met betrekking tot de organisatie van de pastoraatsgroepen van OLVS en SU. Deze voorstellen beogen vooral de continuïteit en effectiviteit van de pastoraatsgroepen te garanderen.

Zo willen we de komende jaren gestalte blijven geven aan de opdracht die we hebben: We zijn immers geroepen om in dit territorium de oeverloze barmhartigheid van God de Vader structureel duidelijk te maken, zoals die gestalte heeft gekregen in de weg die Jezus Christus Zijn Zoon is gegaan en geïnspireerd door de werking van de Heilige Geest ons tot daden van liefde aanzet.

3. Organisatie van de pastoraatsgroepen

De pastoraatsgroepen in de OLVS en SU kennen parallelle ontwikkelingen en hebben zich tegelijk ook verschillend gevormd. Parallel zijn de zorgen over de bemensing van de groepen; het blijkt geen eenvoudige opgave om een pastoraatsgroep op locatie van goede doorstroming te voorzien, ook al geldt dat niet voor alle parochiegemeenschappen in eenzelfde mate. De vorm waarin de pastoraatsgroepen van de parochies samenwerken verschilt.

In de OLVS zijn alle kernen voorzien van een eigen pastoraatsgroep. De afgelopen jaren hebben we kunnen constateren dat deze pastoraatsgroepen elkaar weten te vinden in een regulier overleg, waarbinnen gezamenlijk wordt opgetrokken en ervaringen worden uitgewisseld. Activiteiten worden vooral op locatie verricht.

Actie:

- De ontwikkeling die de pastoraatsgroepen in OLVS hebben doorgemaakt wordt verder gestimuleerd, waarbij grote nadruk ligt op de gezamenlijkheid van de OLVS.

In de SU is de situatie anders. De Adelbert en Franciscus en Clara hebben een gemeenschappelijke pastoraatsgroep, zoals dat ook geldt voor de Maria van Jesse en de Sacrament. Sporadisch ontmoeten de twee pastoraatsgroepen elkaar. Daarnaast zien we een gegroeide werkelijkheid voor wat betreft de pastorale activiteiten in de Delft. Op het gebied van jongerenpastoraat, diaconie, MOV, werving pastorale school, oecumene, volwassenencatechese zijn bijna alle activiteiten stads breed. De combinatie van deze twee gegevens situatie verlangt een aanpassing van de pastoraatsgroepen van de SU en zal er als volgt uitzien:

Actie:

- Er wordt een kleine stads brede pastoraatsgroep opgericht die 3 tot 4 keer per jaar bijeenkomt en waarin alle stads brede activiteiten en initiatieven aan orde zullen worden gesteld; de betreffende pastorale beroepskracht die voor dat werkveld verantwoordelijk is, zal bij dat onderdeel aanwezig zijn. Deze Ursula pastoraatsgroep staat onder voorzitterschap van de pastoor.
- De pastoraatsgroep per locatie wordt omgevormd. Het lid van de centrale SU pastoraatsgroep, aangevuld met een of meerdere anderen, sluit zich aan bij een groep waarbinnen de belangrijkste besluiten binnen de lokale gemeenschap worden genomen. De pastorale beroepskracht die voor die gemeenschap zorg draagt zal aan dit gremium zo veel mogelijk deelnemen. Deze groep zal ook het eerste aanspreekpunt zijn van het parochiebestuur van de Heilige Ursula. Voor het H. Sacrament zal dat de overleggroep en voor de Maria van Jesse, de locatieraad zijn. Voor de H. Adelbert en de H.H. Franciscus en Clara zal dat in goed overleg moeten worden bepaald.

4. Vieren

De wekelijkse vieringen hebben op alle locaties van OLVS en SU een centrale plaats; dit geldt zowel ons verstand als ons gevoel. De aanpassingen van de tijden die met ingang van het seizoen 2017 – 2018 zijn doorgevoerd hebben dat opnieuw duidelijk gemaakt; een aanpassing die het mogelijk maakte om het aantal Eucharistievieringen op peil te houden. De katholieken wil kunnen vieren en na de liturgie op zondag, elkaar kunnen ontmoeten. Dat er tegelijk zorgen om de continuïteit zijn, is zonneklaar. De groep die elkaar vindt wordt gemiddeld ouder en het aantal bezoekers – ondanks alle inspanningen van velen – blijft gestaag dalen. De enige uitzondering op deze regel is de zondagavond Eucharistie in de Maria van Jesse, die door haar internationale verbreding, groeit.

Willen we op alle zeven locaties de liturgie op een goed niveau houden, dan zijn in ieder geval op drie punten actie nodig.

Werkgroepen liturgie

Het nieuwe liturgische rooster heeft een belangrijke rol toebedeeld aan de werkgroepen. De ontmoeting van de werkgroepen in juni 2018 heeft duidelijk gemaakt dat er behoefte is, om elkaar meer te ontmoeten en in dat proces van elkaar te leren. Het pastorale team is er een groot voorstander van dat de betrokken leden van de werkgroepen ook voor de parochie in brede zin inzetbaar zouden kunnen zijn. We hopen dat die via de weg van de geleidelijkheid en rekening houdend met de mogelijkheden van betrokkenen, staande praktijk kan worden.

De training en vorming van de parochianen die voorgaan in de weekeindliturgie heeft een verdere impuls. We denken daarbij aan een drieslag:

- Jaar 1. Verdieping van kennis van de Heilige Schrift
- Jaar 2. Presentatie in de context van de liturgie
- Jaar 3. Hoe te komen van Schrifttekst naar een overweging

Cantors

De zang is een belangrijk en wezenlijk onderdeel van de liturgie. Gelukkig mogen we ons verheugen in een groot aantal koren die met veel geloof en inzet zingend deelneemt aan de weekeindvieringen. Tegelijk zien we dat het op sommige plaatsen moeilijker wordt om die zangcultuur binnen onze gemeenschappen via de traditionele wijzen (lees via het zingen van een koor) in stand te houden. Een weekendviering zonder zang of vieringen waarbij het alleen aankomt op een samenspel tussen organist en aanwezige gemeenschap, lijkt vaker dan een aantal jaren geleden het geval was, gemeengoed te zijn geworden. Ten einde deze vieringen zonder koor van een nieuwe impuls te voorzien, willen we starten met het introduceren van cantors. Zij zullen de gemeenschappelijk zang bevorderen en begeleiden.

Dat zal in een drieslag gebeuren: 1) werving 2) training en begeleiding 3) introductie van de cantors.

Bedienaren van H. Communie

Sommige van onze parochianen hebben de taak op zich genomen om ten behoeve van anderen die niet langer in staat zijn naar de kerk te komen, het Heilig Sacrament te brengen. Het is zonneklaar dat dit een belangrijk dienstwerk is.

- Het PT heeft zich voorgenomen om hen eenmalig bij elkaar te brengen, waarbij zowel aandacht gegeven zal worden aan de wijze waarop dit kan gebeuren, als wordt stil gestaan bij de ervaringen die zij daarmee opdoen.

Verantwoordelijk vanuit het PT: D. Verbakel

5. Leren

Een geloofsgemeenschap komt niet verder als het ook geen lerende gemeenschap wil zijn. Dat geldt niet alleen voor de kinderen en mensen die zich nieuw bij ons aanmelden, maar ook voor hen die al een leven lang betrokken zijn bij de parochie. De inspanningen zijn er op gericht om voor iedere leeftijdscategorie een aantrekkelijk aanbod te blijven realiseren. We zien echter twee terreinen die een nieuwe impuls kunnen gebruiken.

Training vrijwilligers

De rol van de vrijwilligers op de locaties is van groot belang en behoeft verdere uitbouw en verdieping. Om dat te bereiken wordt het volgende voorgesteld:

- Jaar 1. In samenwerking met de vrijwilligerscoördinator per locatie wordt het vrijwilligersbestand – indien nodig - opnieuw ingericht, mede in aanmerking nemend de nieuwe privacywetgeving zijdens de overheid.

- Jaar 2. Er wordt een jaarprogramma van verdieping gemaakt welke zich op de verschillende vrijwilligersgroepen richt . Aan dit programma zullen de eigen pastorale beroepskrachten hun medewerking verlenen, maar als dat nodig is zal er ook expertise van buiten worden aangezocht.
- Jaar 3. Er zal elk jaar in een van de parochies een workshop-dag voor vrijwilligers worden georganiseerd, zodat binnen het bestek van een dag informatie kan worden uitgewisseld, nieuwe initiatieven kunnen worden gedeeld met een minimale belasting van de vrijwilligers.

Nieuwe katholieken

De Nederlandse katholieke kerk mag zich verheugen over enkele honderden nieuwe aanmeldingen per jaar. Met name Delft doet in dit verband een duit in het zakje. We hopen komend werkjaar de honderdste leerling af te begeleiden die door doopsel en/of vormsel zal worden opgenomen in de kerk.

- Bij gelegenheid van deze mijlpaal zal er een reünie worden georganiseerd. Onder de voormalige oud leerlingen zal er een enquête worden uitgezet, met het doel inzicht te krijgen in de geloofsgroei na de opname in de kerk. Er zal ook gepeild worden naar de betrokkenheid van de nieuwe katholieken in de parochie waarin zij nu, wonen.
- Er komt een nieuw initiatief. De geloofsleerlingen van de afgelopen vier jaar worden twee keer per jaar uitgenodigd voor onderlinge ontmoeting, geloofsgroei en de wijze waarop zij al dan niet geïntegreerd zijn geraakt in de parochie
- De resultaten van beide bovenstaande activiteiten zullen worden geëvalueerd en mogelijk worden verwerkt in het huidige programma voor nieuwe katholieken.

Verantwoordelijk vanuit het PT: J. de Boer

6. Dienen

Een geloofsgemeenschap zonder diaconie naar binnen (ondersteuning van de geloofsgenoten) als diaconie aan de wereld buiten ons, is ondenkbaar. Het is onze missie om ons geloof in daden van liefde om te zetten of zoals de beleidsnota van het bisdom Rotterdam dat verwoordt: "Diaconie is de christelijke dienst van zorg, solidariteit en verzet ten behoeve van mensen in nood".

Zowel in de SU als in de OLVS zijn er gelukkig veel initiatieven te noemen, die op die noden ingaan en vele vrijwilligers zetten hun schouders onder dit belangrijke onderdeel van kerk-zijn. Dat er zorgen zijn om de continuïteit en het de vraag blijft in hoeverre we er in zullen slagen om genoeg "draggers" (lees vrijwilligers) te vinden, deelt dit werkveld met alle andere werkvelden.

Het pastoraal team ziet twee wegen die verdere verdieping nodig hebben.

Diaconale raad

De inzet en reikwijdte van de diaconale raad die SU en OLVS verbindt moet verder geïntensiveerd worden. Hoewel de diaconale noden in de dorpen van OLVS en de stad Delft er iets anders uitzien, zijn er wel degelijk veel parallellen die dwars door het territorium heen lopen. Ten einde die niet alleen te bespreken, maar ook met concrete acties te vergezellen, dient de rol van de diaconale raad die de zeven geloofsgemeenschappen verbindt, verder te worden versterkt.

Bezoekwerk

De klassieke taken van de diaconie: het bezoeken van zieken en ouderen komt in de diverse gemeenschappen onder druk te staan. Terwijl de maatschappelijke realiteit van vereenzaming onder ouderen toeneemt, lijkt het er op dat de katholieke kerk steeds minder aanwezig is. We willen het tij keren en zoeken naar mogelijkheden om die klassieke taak van de diaconie (nieuw) gestalte te geven, door bestaande groepen uit te breiden en daar waar er geen voorzieningen zijn deze per locatie op te zetten. Deze groepen hebben zowel in actieve als in passieve zin een aanvullende rol te vervullen in het werk van het pastoraal team; het is belangrijk dat pastorale beroepskrachten gewezen worden op situaties waarin concrete pastorale bijstand geboden moet worden en vaak is het voor een lid van het PT belangrijk om mensen te kunnen door verwijzen naar mensen die het tot hun charisma rekenen anderen te bezoeken.

- We streven er naar om per locatie een vorm van bezoekgroep op te zetten en daar waar zij aanwezig zijn, deze te versterken. Er zal gezocht worden naar de juiste vorm van toerusting.
- De leden van het pastoraal team streven er naar om het bezoekbezoek structureel in de agenda te houden. Iedere pastorale beroepskracht zal een dagdeel per week aan gericht huisbezoek besteden.

Verantwoordelijk vanuit het PT: J. Lamberts

7. Kinderen - en Jongerenpastoraat

Jongerenpastoraat is in alle gemeenschappen een gewenste prioriteit Er gebeuren zowel in de SU als de OLVS op dit terrein hoopgevende zaken; de meeste initiatieven zijn terug te vinden in de SU, wat gezien de grootte van de gemeenschap (2 van de 3 parochianen wonen in Delft) geen verbazing mag wekken.

Tieners en jongeren ervaren hun leven vaak als een individuele ontdekkingstocht; tegelijkertijd ondersteunen zij elkaar op alle mogelijke manieren. Het bijeenbrengen van jongeren in een omgeving waarin zij het geloofsgesprek met elkaar aangaan is belangrijk.

Het PT denkt dat een drietal initiatieven het jongerenpastoraat verder kan helpen:

- Er is binnen de SU een structuur waarbinnen de diverse groepen elkaar een aantal keren per jaar ontmoeten, waarbij de pastorale beroepskracht en het lid van het PB van de SU, aansluiten. We stellen voor om deze groep uit te breiden met de werkgroepen van de OLVS, zodat bijvoorbeeld Rock Solid in Den Hoorn en het Paasspektakel van Schipluiden binnen het vizier van de beide parochies wordt gebracht en vice versa. Het overleg is er op gericht om activiteiten beter te coördineren en bij gelegenheid ook samen te organiseren.
- Voor de zichtbaarheid van de kerk bij kinderen is de school van groot belang. Per locatie zal de eerst-aanspreekbare beroepskracht het contact met de katholieke scholen onderhouden en er naar streven om jaarlijks eenmaal op school aanwezig te zijn, naar aanleiding van bijvoorbeeld de eerste communie.
- De relatie liturgie en jongeren is lang niet altijd eenvoudig. We moeten verdere initiatieven hierin niet schuwen. In het werkjaar 2018 – 2019 zullen de mogelijkheden worden onderzocht om een kinderkoor voor de SU op te richten. Er zal voorts gekeken worden om (minstens eenmalig) de actieve betrokkenheid van jongeren (lector / muzikale ondersteuning door bijvoorbeeld instrumentaal spel tijdens offerande en communie) te vergroten. Daarnaast zal er actief gezocht worden om de betrokkenheid van jongeren bij de sociale context van ons leven te versterken.

Verantwoordelijk vanuit het PT: E. Stok

8. Slot

In de brief aan de christenen van Galaten laat Sint Paulus zien dat daar waar de Heilige Geest werkzaam is, we goede vruchten zullen zien. Die vruchten laten zich niet versmallen tot een serie gerichte acties en plannen, ook niet in dit pastoraal beleidsplan. De werking van de Heilige Geest zal zich vooral tonen in de manieren waarop wij binnen de Sint Ursula en Onze Lieve Vrouw van Sion met elkaar samen werken en in gemeenschappelijk geloof samen optrekken. We bidden om “liefde, vreugde, geduld, vriendelijkheid, goedheid, zachtheid en ingetogenheid” in onze kerk.

Namens de leden van pastoraal team

Pastoor D. Verbakel